

Metodická informace 005/10/03

Zpracováno dle zákona č. 322/2003 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 588/1992 Sb., o DPH.

Informace o nejvýznamnějších změnách v zákoně o DPH

Opětovným hlasováním Parlament ČR schválil novelu zákona o dani z přidané hodnoty, která vyšla ve Sbírce zákonů pod číslem 322/2003 Sb. Tato novela obsahuje více než 100 změn.

Vybrané změny s účinností od 1.10.2003:

- novela zákona nově definuje v **§2 odst. 2 af)** pojem kolaudace. Kolaudací se nově rozumí: *„kolaudace nové stavby, případně kolaudace, která je provedena po změně stavby podle zvláštního právního předpisu, pokud cena této změny bez daně je vyšší než 30% zůstatkové ceny ke dni zahájení stavebního řízení.“*
- nově jsou definovány v **§2 odst. 2** pojmy technické zhodnocení, číselný kód Harmonizovaného systému a zahraniční osoba.
*„ah) technickým zhodnocením provedení změn na majetku stanovených zvláštním právním předpisem,
ai) číselným kódem Harmonizovaného systému číselný kód popisu vybraných výrobků uvedený v celním sazebníku ve znění k 1.lednu 2002,
aj) zahraniční osobou právnická osoba mající sídlo v zahraničí nebo fyzická osoba, která nemá v České republice trvalý pobyt nebo dlouhodobé vízum k pobytu; zahraniční osoba, podnikající v tuzemsku prostřednictvím organizační složky, se považuje pro účely tohoto zákona za osobu, která má sídlo, místo podnikání nebo trvalý pobyt v tuzemsku“*
- novelou zákona se limit obratu pro povinnou registraci plátce snižuje na částku 2 000 000 Kč, a to za nejbližších předcházejících 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců. *„Osoba podléhající dani, která překročí limit obratu 2 mil. Kč, se stane plátcem od prvního dne druhého měsíce následujícího po měsíci, ve kterém překročila stanovený obrat i v případě, že k překročení limitu došlo za kratší období.“* Podle přechodných ustanovení se nový limit začíná počítat od 1.10.2003.
- nově se za zdanitelné plnění považuje dle **§7 odst.2 písm. i)** *„předání dovezeného zboží další osobě, jestliže byl dovozcem uplatněn nárok na odpočet daně po propuštění tohoto zboží do volného oběhu, přičemž předmětné zboží zůstává ve vlastnictví zahraniční osoby.“*
- novela mění **§11**, ve kterém bylo popsáno jakým způsobem a v jakém členění musí plátce vést záznamy o přijatých a uskutečněných zdanitelných plněních. *„Plátce je povinen vést v daňové evidenci veškeré údaje vztahující se k jeho daňové povinnosti, zejména údaje potřebné pro správné stanovení daňové povinnosti. Plátce je povinen vést daňovou*

evidenci v členění potřebném pro sestavení daňového přiznání. Plátce je povinen vést také evidenci uskutečněných plnění, která nejsou zdanitelná. Plátce, který není účetní jednotkou, je povinen vést evidenci majetku, který užívá k podnikání.“

- v §12 je nově stanoveno: *„Doklady je plátce povinen uchovávat v písemné nebo elektronické formě tak, jak byly vystaveny. Daňové doklady v písemné formě lze převést do elektronické formy a uchovávat v této formě za předpokladu, že metoda používaná pro převod a uchování zaručuje neměnnost obsahu daňového dokladu.“*
- v §12 odst. 9 je zakázáno vystavit zjednodušený daňový doklad v případě, kdy se jedná o prodej tabákových výrobků a alkoholických nápojů.
- v §14 se doplňuje odstavec 24, který zní: *„Do základu daně se zahrnují dotace k cenám za zdanitelná plnění. Za dotace k cenám se nepovažují zejména dotace k hospodářskému výsledku a na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.“*
- v §19 se ruší možnost odpočtu DPH u speciálních osobních automobilů kategorie M1, která jsou zařazena jako požární, záchranná, montážní, sportovní, technická zásahová a vyprošťovací.
- §19 odst. 10 nově uvádí: *„Plátce nemá nárok na odpočet u náhrad stravného na služebních cestách nad rámec cestovních náhrad, které nelze podle zvláštního právního předpisu uznat za výdaje vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů.“*
- v §20 se mění výpočet koeficientu.
Dále je v odst. 4: *„Plátce, který uskuteční bezúplatné plnění, které je osvobozené od daně podle §25, je povinen toto plnění ocenit podle zvláštního právního předpisu, uplatňuje-li odpočet podle §19. Toto plnění je plátce povinen uvést v součtu ve jmenovateli koeficientu.“*
- změny jsou v §26 poštovní služby, §27 rozhlasové a televizní vysílání, §29 pojišťovací činnosti.
- novela zařazuje všechny **finanční činnosti** do kategorie zdanitelných plnění osvobozených od daně bez ohledu na to, kdo je uskutečňuje a vypouští vymezení finančních institucí. Z toho vyplývá, že ve vztahu ke všem finančním činnostem uvedeným v §28 není možno uplatnit nárok na odpočet daně, případně musí být tento nárok zkracován, pokud přijatá zdanitelná plnění slouží i pro účely, kdy je odpočet daně možný. Přejícná ustanovení stanoví postup pro vypořádání daně v souvislosti se zrušením vymezení finančních institucí.
- v §43 odst. 5 je nově stanoveno: *„Daňovým dokladem při dovozu je rozhodnutí o propuštění zboží do volného oběhu nebo ukončení režimu dočasněho použití vydané na tiskopisu písemného celního prohlášení. Daňovým dokladem je i jiné písemné rozhodnutí o vyměřené dani vydané celním orgánem za předpokladu, že je daň zaplácena. Daňovým dokladem u českého zboží vráceného zpět do tuzemska podle §43 odst. 1 a §44 odst. 2 je doklad používaný při propuštění zboží do volného oběhu nebo jiné písemné rozhodnutí o vyměřené dani vydané celním orgánem za předpokladu, že je daň zaplácena. Je-li celní prohlášení při dovozu zboží podáno plátcem se souhlasem celního orgánu elektronicky, je daňovým dokladem rozhodnutí celního orgánu.“*

Z toho vyplývá, že daňovým dokladem může být zaplacený tzv. platební výměr, který je jiným rozhodnutím o splnění povinnosti zaplatit daň při dovozu.

- novelou se upravují v **§45d** podmínky pro vrácení daně zahraničním osobám, které je možné na principu vzájemnosti, „*kterým se rozumí, že příslušný cizí stát, ve kterém má zahraniční osoba sídlo, případně místo podnikání nebo trvalý pobyt, nevybírá DPH nebo podobnou daň nebo vybírá daň, ale daň vrací osobám podnikajícím v tuzemsku a nakupujícím zboží a služby pro účely podnikání v příslušném cizím státě. Nárok na vrácení daně nevzniká u těchto druhů zboží a služeb: zboží a služby poskytované pro osobní spotřebu, cestovní, ubytovací a stravovací služby poskytnuté zahraniční osobě, zboží a služby spojené s reprezentací zahraniční osoby, telekomunikační služby, prodej, nájem, opravy motorových vozidel určených pro přepravu méně než 9 osob, uhlovodíková paliva a maziva s výjimkou nafty a bionafty, taxislužba.*“
- **§45e** zpřísňuje podmínky pro vrácení daně zahraničním fyzickým osobám při vývozu zboží. Novela stanoví, že nárok na vrácení daně mají zahraniční fyzické osoby, pokud nakoupí zboží, jehož cena včetně daně zaplacená jednomu prodávajícímu v jednom kalendářním dnu, je vyšší než 2500 Kč. Nárok na vrácení nevzniká u uhlovodíkových paliv a maziv, tabákových výrobků, alkoholických nápojů, potravin a dalšího zboží uvedeného pod číselným kódem Harmonizovaného systému v kapitolách 01 až 21.
- v **§46** Poskytování služeb do zahraničí je nový odstavec 6, který stanoví: „*Plátce je povinen uvést vývoz služeb do daňového přiznání vždy za zdaňovací období, ve kterém byly služby poskytnuty. Jestliže plátce nemá doklad o zaplacení ani písemnou smlouvu podle odstavce 5, je povinen doložit správci daně nárok nejpozději do šesti měsíců od konce zdaňovacího období, ve kterém došlo k poskytnutí služeb. Pokud tak neučiní, může nárok prokázat podle zvláštního právního předpisu.*“
- změny jsou i v **§47** mezinárodní přeprava. „*Mezinárodní přeprava je uskutečněna jejím ukončením. Plátce uvádí uskutečnění mezinárodní přepravy do daňového přiznání za zdaňovací období, ve kterém byla ukončena, v případě, že plátce uskutečňuje tuto přepravu pomocí dalších osob, za zdaňovací období, ve kterém zjistil výši přeúčtované částky. Služby související s mezinárodní přepravou uvádí plátce do daňového přiznání vždy za zdaňovací období, ve kterém byly poskytnuty, v případě, že plátce uskutečňuje tyto služby pomocí dalších osob, za zdaňovací období, ve kterém zjistil výši přeúčtované částky.*“
- v **§48**, podle kterého se zdaňuje příležitostná autobusová přeprava v tuzemsku je stanoveno: „*Daňová povinnost vzniká dnem překročení státní hranice ČR do tuzemska. Základem daně je počet přepravovaných osob při vstupu do tuzemska, přičemž se do něj nezapočítává jeden řidič a jeden průvodce nebo vedoucí zájezdu. Sazba daně je 50,- Kč za přepravovanou osobu, bez ohledu na počet ujetých kilometrů v tuzemsku. Daň je splatná při překročení státní hranice České republiky do tuzemska.*“
- přechodná ustanovení v bodě 9. stanoví : „**Plátci jsou povinni do 25. dubna 2004 zaplatit zálohu na vlastní daňovou povinnost za zdaňovací období měsíce dubna 2004 a 2. čtvrtletí 2004, a to ve výši 50% skutečné vlastní daňové povinnosti, která vznikla plátcům s měsíčním zdaňovacím obdobím za zdaňovací období březen 2004 a plátcům se čtvrtletním zdaňovacím obdobím za zdaňovací období v 1. čtvrtletí 2004.**“

Změny s účinností od 1.1.2004 jsou:

- **u nájmu movitých věcí** včetně nájmu a půjčování osobních automobilů se uplatní **základní sazba** daně.
- **u nájmu nemovitostí a nedokončených staveb**, pokud není zdanitelným plněním osvobozeným od daně podle §30, se uplatní **základní sazba** daně. Základní sazba daně se uplatní i u krátkodobého nájmu stavby. Krátkodobým nájmem stavby se rozumí nájem včetně vnitřního movitého vybavení, případně dodání elektrické energie, tepla, plynu a vody, nejdéle na 48 hodin nepřetržitě.
- další změny týkající se sazeb daně jsou v **přílohách č. 1 a 2** zákona o DPH. Přesun ze snížené do základní sazby daně se týká např. bionafty a bioplynu, vodou ředitelných nátěrových barev a laků, dřevěných pilin a zbytků, výrobků z recyklovaného papíru, tepelných čerpadel, solárních zařízení atd. U vybraných služeb se mění sazba DPH, jedná se např. o telekomunikační služby, služby v oblasti nemovitostí, zpracování dat a související služby včetně software, výzkum a vývoj, právní služby, účetnické služby, auditorské služby, služby daňového poradenství, pátrací a bezpečnostní služby.

Vzhledem k tomu, že novela č. 322/2003 je velmi obsáhlá, nebylo možné popsat veškeré změny v zákoně o č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty. V případě potřeby a nejasností doporučujeme konzultaci s námi. Současně připravujeme pro naše klienty seminář o změnách v zákoně o dani z přidané hodnoty, o kterém Vás budeme včas informovat.

V Šenově u Nového Jičína, dne 1.10.2003

Ing. Marta Mičulková v.r.